

ELS CONSELLS ESCOLARS DE CENTRE I LA LLEI DE QUALITAT

El passat 27 de juliol el Consell de Ministres va enviar al Congrés dels Diputats el projecte de Llei de Qualitat de l'Educació. Es tracta d'un projecte que ha causat moltes discussions i ha obert molts debats. En aquest article es dona una visió crítica de la incidència de la nova Llei de Qualitat en la composició i el funcionament dels consells escolars.

La reforma del sistema educatiu, engegada en el nostre país a partir de la LODE, ha constituït un seriós intent d'obrir la gestió i el govern dels centres a la comunitat escolar i, en el cas dels centres públics i encara que molt tímidament, d'implicar-hi al territori en els termes que ja apuntava la Llei de Bases de Règim Local. La fórmula emprada ha estat la dels consells escolars de centre.

La LODE no configurava els consells escolars com si fossin entitats simbòliques, testimonials, bàsicament passives i receptives, sinó com a autèntics òrgans de gestió, com una figura criada a ocupar espais de decisió fins aleshores exclusius de la titularitat pública o privada dels centres. Els béns molt sensibles que estan en joc a les escoles, la procedència del gros dels recursos de la xarxa escolar pública i privada concertada, la mateixa crisi de l'"escola-bombolla", donaven solidesa al model.

Tot i així, als disset anys de la seva instauració, els canvis experimentats en la societat i a l'escola, així com les imperfeccions originàries del model i les dificultats i renúncies a fer-lo complir, obligaven a fer alguna reflexió. Al meu entendre, una mirada a l'estat del model faria pensar en mesures com ara donar un major pes al territori en el govern dels centres del seu àmbit, obrir-se a l'altre temps educatiu i als seus agents, replantejar la unitat centre com la més idònia —i qüestionar, en l'escola pública, la mateixa tipologia de centres—, reformar una funció pública docent massa ideada per a un model centralitzat, alleugerir procediments en el funcionament

dels centres públics, repensar les obligacions dels centres concertats tant pel que fa al funcionament dels seus òrgans de gestió com a una eventual inclusió de representants de l'Administració que lliura el gros dels seus fons. S'estaria pensant en un decidit pas endavant.

DIRECCIÓ CONTRÀRIA

Els canvis que propugna el projecte de la nova Llei de Qualitat, almenys en els termes en què va ser aprovada pel Consell de Ministres del proppassat 27 de juliol, no semblen

«Els titulars dels centres privats concertats i els dels centres públics recuperen en exclusiva parcel·les de poder que les lleis de la reforma els havien obligat a compartir.»

anar precisament en aquesta direcció. El primer que fa, encara que sigui en una disposició del final (la quarta), és transformar la naturalesa dels consells escolars de centre, que deixen de ser òrgans de gestió i de govern (article 2.1. de la LOPAG) per passar a ser simples òrgans de participació. Una conseqüència de tot això, i una curiositat: la conseqüència és que els titulars dels centres privats concertats i els dels centres públics recuperen en exclusiva parcel·les de poder

«Una Llei de propostes amb més replecs que estirades, amb més receptes velles que intel·ligents i necessaris passos endavant, que trenca més equilibris que no pas proposar-ne de nous.»

que les lleis de la reforma els havien obligat a compartir; la curiositat és que, a la LOU, s'ha anat en direcció contrària, ja que ha augmentat el poder dels consells socials en detriment de rectors i equips de govern interns de les universitats.

Així doncs, s'enforteix el paper de l'Administració en els centres públics, ara a través de la figura d'uns directors el paper de representants de l'Administració dels quals s'accentua, amb no pocs punts de coincidència amb la figura de director de lliure designació per l'Administració que apareix a la nova Llei de Formació Professional, que publicava el BOE del proppassat 22 de juny.

Pel que fa als centres concertats, el canvi de naturalesa dels consells escolars converteix en foc d'encenalls una de les contraprestacions fonamentals dels concerts, trencant la correspondència entre ajuts públics i destinataris, amb les conseqüents dificultats d'encaix del nou model en el mandat de l'article 27.7. de la Constitució, que estableix que "els professors, els pares i, en el seu cas, els alumnes intervindran en el control i gestió de tots els centres sostinguts per l'Administració amb fons públics".

REPRESENTACIÓ I ATRIBUCIONS

Aquesta manera més light d'entendre els consells escolars de centre es concreta en el projecte de Llei de Qualitat, pel que fa als centres públics, en els seus articles 74 a 77. Els seus aspectes més remarcables són els següents:

Els articles 74 i 75 ja no distingeixen els òrgans de govern entre unipersonals i col·legiats, sinó que parlen d'òrgans de govern només per referir-se al director i la resta de càrrecs, i d'òrgans de participació per referir-se a la resta, concretament al consell escolar i al claustre.

L'article 76 parla de la composició dels consells escolars. En aquest article són destacables els canvis en la representació de l'alumnat, ja que només podran ser representants els alumnes a partir de tercer curs de l'educació secundària obligatòria, mentre que fins ara, quan els consells escolars eren òrgans de govern, podien ser-ho a partir del primer cicle. Els alumnes dels dos primers cursos de secundària, així com els alumnes dels darrers cursos de l'educació primària, participaran de la manera que les administracions educatives disposin.

L'article 77 descriu les atribucions dels consells escolars de centre on el canvi de la seva naturalesa es fa més palès, ja que bona part de les matèries sobre les quals decidien s'han escapat de les seves mans per passar gairebé totes a les mans del director. Amb la redacció del projecte, el consell escolar només decideix per aprovar el reglament i el pressupost. Pel que fa a la resta de matèries sobre les quals decidia, el seu paper ha passat de ser decisor i a ser merament informatiu o propositiu, com succeeix en la programació general del centre, en l'establiment del seu projecte educatiu o en la fixació de les directrius per a la col·laboració amb altres centres, entitats i organismes.

Quant a altres matèries, com ara l'elecció de director o l'admissió i disciplina d'alumnes, també s'han eliminat totes les seves facultats o bona part, cosa que ajuda a donar una idea de la magnitud dels canvis. Les noves atribucions que apareixen explícitament, que actualment ja podia exercir el consell escolar, són la de proposar mesures i iniciatives afavoridores de la convivència en el centre o la d'elaborar informes per a l'Administració educativa. La xarxa d'informadors de l'Administració la completa la Llei potenciant el paper informador de cada un dels membres del consell escolar a títol individual (article 75.5.).

La regulació concreta que fa la Llei dels òrgans de participació, gestió i govern dels centres concertats és més difusa i, fins que hom no arriba a la disposició final primera i derogatòria única, no acaba d'entendre massa bé quin és l'abast dels canvis que es produeixen en els centres concertats, en tot cas afectats també pel canvi de naturalesa dels consells escolars i per novetats addicionals com ara el fet que els alumnes, a partir de tercer d'ESO, puguin ser representants.

En definitiva, una Llei de propostes amb més replecs que estirades, amb més receptes velles que intel·ligents i necessaris passos endavant, que trenca més equilibris que no pas proposar-ne de nous. Una Llei, segurament, de no tanta qualitat. ■

Ramon Plandiura Vilacís
Advocat